

проблем. З інтересом були вислухані розповіді про сучасний стан бібліотечної справи в Україні (доповідач В.Пашкова), у Словачії, Чехії. Були накреслені шляхи подальших контактів між бібліотечними асоціаціями Європи.

Свої досягнення на виставці нових інформаційних продуктів, програмного забезпечення, видавничої продукції, бібліотечного обладнання продемонстрували провідні книгозбірні та фірми Німеччини й світу.

Для учасників форуму було організовано екскурсії по бібліотеках міста. Особливий інтерес викликала діяльність земельної та університетської бібліотеки Нижньої Саксонії в м. Геттінген, відомої своєю цікавою історією та досвідом впровадження новітніх технологій, співробітництвом з іншими книгозбірнями та інформаційними центрами, зокрема, з науковою бібліотекою Національного університету ім. Тараса Шевченка.

З ФОНДІВ ЦНБ (До Шевченківських днів)

З циклу «Шевченко і періодична преса»

У фонді 256, №1 інституту рукопису ЦНБ ім. В.І. Вернадського нами було виявлено рукопис, на якому рукою автора М.Бикова (Николая Быкова - рос. мовою) було подано назву: «Тарасова слава» і поряд криптонім «В []. 1909 р.» Жодних даних про нього не подають ні «Українська Радянська Енциклопедія», ні «Енциклопедія Українознавства». В «Словнику українських псевдонімів» (К., 1969) О.Дея читаємо: Биков Мик. Вас. Псевд. 1) М.В. 2) Вол. М. Невеликий матеріал присвячено Бикову (1857 - 1917) і в «Українській літературній енциклопедії». Громадський діяч, критик, журналіст, родом з Катеринославщини. Його перу належить низка новел, літературознавчих статей, роман «На островах Гонолулу». За політичні погляди Миколи Васильовича було закрито властями газету «Днепровская молва» (1898 - 1901), яку він редагував. Недавно протрималась і видавана ним з 24.2. 1906 р. «Добра порада» (обидві виходили в Катеринославі). Редакція повідомляла, що стає часописом усього українського народу, хоче, щоб «Добра порада» зробилась осередком думок усіх тих, хто чесно і широко бажає стати на поміч робочому народові... Зрозуміло, ці слова відбивали і громадянську позицію, і політичні переконання самого М.Бикова. Це число журналу було конфісковано.

Биков - дослідник творчості українського поета й етнографа Івана Манжури (якого він матеріально підтримував), теми «Народна дума в творчості Шевченка». Тому логічним

є його звернення до аспекту «Шевченко й українська література», порушеного в «Тарасовій славі», статті, що українською мовою була надрукована тільки через два роки після її написання в катеринославському часописі «Дніпрові хвилі». Журнал цей зараз вважається раритетним, оскільки виходив невеликим накладом і окремі його примірники зберігаються лише в деяких бібліотеках (неповний комплект є в ЦНБ).

Відомостей про нього в довідковій літературі обмаль. Коротку інформацію подає «Українська літературна енциклопедія». У «Бібліологічних вістях» (вересень, 1926, книга друга) Д.Лисиченко підкреслює, що нове видання було зустрінуте в Києві непривітно, оскільки «Рада» боялася, що це зле відіб'ється на її матеріальному становищі і відлучить частину передплатників.

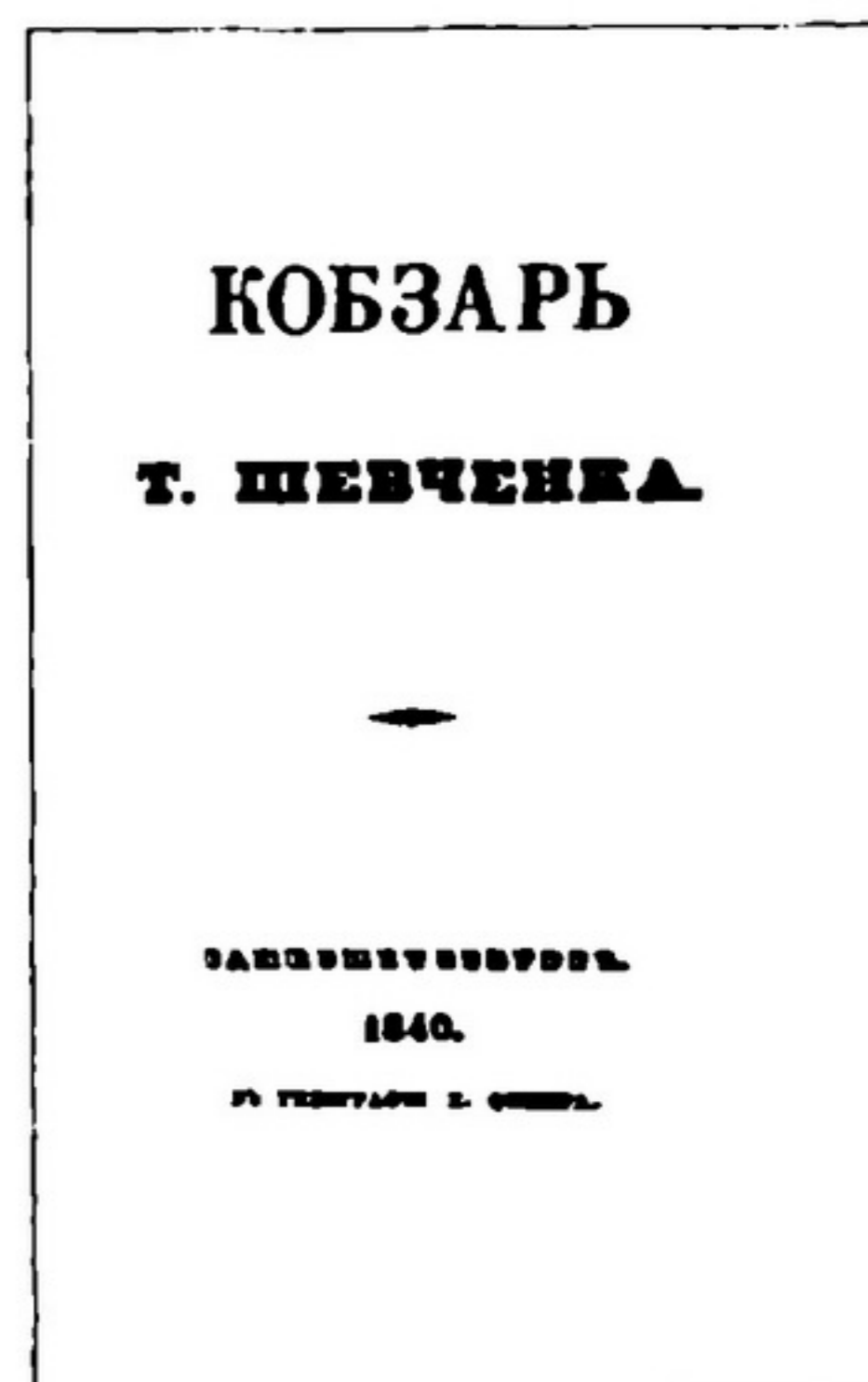
Створений за ініціативою Миколи Богуславського, журнал «Дніпрові хвилі» був хоча й ілюстрований, але зовсім скромний тижневик, невеликий за обсягом. У 1910 - 1913 рр. редактором часопису був Дм.Дорошенко (пізніше визначний історик), згодом журналом керував відомий вчений В.Біднов (разом з дружиною), серед співробітників - знаменитий Д.Яворницький, з яким М.Биков зайшов у добрі стосунки. Тут друкувалися К.Гай-Шкода, О.Гладченко, В.Дан-ов, К.Дьяконов, А.Жигайло, А.Жученко, А.Кашенко, К.Корж, І.Нечуй-Левицький, П.Очеретяний, П.Перекидько, В.Степовий та ін.

«Під досвідченою рукою Д.Дорошенка, - зазначає А.Животко в «Історії української преси» (Мюн-

хен, 1989), - стали «Дніпрові хвилі» одним з поважних органів подібного роду, на сторінках якого, крім статей інформаційного характеру, з'являлися твори визначніших письменників і цінні праці на історичні теми»*.

Оту цьому поважному органі преси і вдалося Бикову надрукувати свій невеликий матеріал про Тараса Шевченка, цікавий тим, що в ньому творчість Кобзаря, її значення для України, майбутніх поколінь оцінюється з позицій очевидця початку ХХ ст. Сподіваємося, що цей передрук становитиме інтерес і для наших читачів.

Наталія Солонська

Перше видання «Кобзаря» Т.Шевченка

* «Дніпрові хвилі», які користувалися попитом поза межами Катеринослава, функціонували три роки і припинили існування через брак коштів.